

Epigonii de Mihai Eminescu - comentariu literar

Publicata la 15 august 1870 in "Convorbiri literare". Reprezinta manifestul literar al poetului, deoarece Eminescu exprima crezul sau artistic.

"Epigon" = urmas nedemn al unui inaintas ilustru. Eminescu se incadreaza pe sine in randul epigonilor , chiar prin aceasta poezie se distinge de contemporani. Titlul poeziei a fost imprumutat din literatura germana Karl Immermann.

Punctul de plecare este epigrama lui Schiller "Ieremiada". Poezia e construita pe baza antitezei intre trecutul mare si prezentul josnic. Poetul ii elogiaza pe inaintasii sinceri, animati de nobile idealuri, si ii critica pe contemporanii superficiali lipsiti de idealuri, sceptici. Antiteza romantica intre trecut si prezent e o constatare a operei eminesciene " Scrisoarea III ".

In prima strofa trecutul este idealizat, mitizat; poetul ne transpune intr-un taram edenic, intr-o atmosfera de basm :

" Cand privesc zilele de-aur a scriiturilor romane ,
Ma cufund ca intr-o mare de visari dulci si senine "

Nostalgia varstelor mitice ale umanitatii a timpilor originari e prezent in intreaga creatie eminesciana. Metaforele si epitetele primei strofe "visari dulci si senine ", " dulci si mandre primaveri " amintesc limbajul poetic pasoptist. Criticul Stefan Cazimir afirma ca in lirica eminesciana exista patru motive centrale, " stele cardinale " : gandirea, cantul, visul, plansul. Gandirea si cantarea sunt dominante si in aceasta poezie. Strofa deschide prima parte a poeziei inchinata trecutului, alcatuita din 11 strofe.

Ca si "Scrisorile ", "Epigonii " are o structura biplana; partea I - oda inchinata trecutului, partea a II (8 strofe) contine elemente de satira.

Intr-o scrisoare trimisa lui Iacob Negruzzi, Eminescu mentioneaza " ideea fundamentala e comparatiunea dintre lucrarea increzuta si naiva a predecesorilor nostri si lucrarea noastra trezita, dar rece... Comparatiunea din poezia mea cade in defavorul generatiei noi, si - cred - cu drept ". Se observa predominarea interesului etic asupra celui estetic. Predecesorii sunt elogiati nu pentru meritul intern al lucrarilor lor ci, numai pentru ca intr-adevar te misca acea naivitate sincera neconstienta cu care lucrau ei ".

"Vad poeti ce-au scris o limba, ca un fagure de miere " exprima prin comparatie, rigoarea matematica a limbajului, travaliul lucid. Eminescu elogiaza pe inaintasi prin metafore sugestive si caracterizari lapidare :

"Cichideal gura de aur, Mumulean glas cu durere, Prale firea ce intoarsa, Daniil cel trist si mic". In prima etapa, poezia era echilibrata cu cantecul, atribut al bardului. Cantul avea o valoare primordiala in epocile mitice:

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

"Vacarescu, cantand dulce a iubirii primavara".Sunt elogiati: Sihleanu, Donici - autor de fabule-"cuib de-ntelepciune";Anton Pann "s-a dus Pann,finul Pepelei, cel istet ca un proverb". Eminescu exprima nostalgia pentru timpurile mitice: "S-au dus toti, s-au dus cu toate pe o cale nenturnata".

Poetul inchina o intreaga strofa lui Eliade, referindu-se la ciclul sau de poezii biblice. Redesteptand miturile seculare neamului, Eliade pune temeliile unui viziuni profetice, dobandind o aura de apostol care isi domina epoca:

"Eliad zidea din visuri si din basme seculare Delta biblicelor sante, profetiilor amare" Eliade reprezinta o prima ipostaza a poeziei,vizionare si profetice.

Strofa urmatoare exprima admiratia poetului pentru inaintasii sai pasoptisti "Bolliac, Carlova,(Marsul ostirii romane) Grigore Alexandrescu (Anul 1940).

Bolintineanu e evocat cu poezia sa "O fata tanara pe patul mortii".

A doua ipostaza simbolica a poeziei e reprezentata de Andrei Muresan, comparat cu "miticul poet", simbol al orfismului :

"Muresan scutura lantul cu-a lui voce ruginita,
Rumpe coarde de arama cu o mana amortita"

O intreaga strofa e inchinata lui Negruzzi, care reinvie epocile glorioase:

"Iar Negruzzi sterge colbul de pe cronice batrane,
Caci pe mucedele pagini stau domniile romane"

Eminescu inchina trei strofe lui Vasile Alecsandri, elegiat pentru activitatea sa literara complexa :
"Doine", "Lacramioare", "Margaritarele", poezia de inspiratie folclorica, istorica, de dragoste, legende istorice, romanul "Dridri".

"S-acel rege-al poeziei, vecinic tanar si ferice,
Ce din frunze iti doimeste,ce cu fluierul iti zice,
Ce cu basmul povesteste-veselul Alecsandri".

Epitetele exprima optimism.Alecsandri simbolizeaza a treia ipostaza a poeziei,puterea creatoare a visului, poezia e un instrument prin care se exprima visul cosmosului :

"Sau visand cu doina trista a voinicului de munte,
Visul apelor adance si a stancelor carunte,
Visul selbelor batrane de pe umerii de deal".

Partea a doua, alcatuita din 8 stofe, este o satira la adresa contemporanilor poetului. Se observa contrastul dintre trecutul luminat de credinta si prezentul sceptic si injosit, imporiva caruia se ridica sarcasmul satirei. Acest contrast e realizat prin antiteza dintre pronumele noi-voi. Poetul se integreaza in randul epigonilor, dar se distinge chiar prin aceasta pozie. Criticul Ioana Em.Petrescu : termenii constanti ai vocabularului poetic eminescian in aceasta satira sunt : "masca", "fraza",

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

"conventia", desemnand mimarea profanatoare a unor sentimente si atitudini:

"Masti razande, puse bine pe-un caravter inimic;
Dumnezeul nostru: umbra, patria noastra: o fraza".

Contemporan poetului sunt demagogi, superficiali, sceptici, lipsiti de sinceritate. Spre deosebire de prima parte, contemporanii nu sunt nominalizati. Remarcam miscarea sacadata a frazei, eliptice sau interogative. Ca si partea intii trecutul sufera un inalt proces de idealizare:

"Si de-aceea spusa voastra era santa si frumoasa".

Inaintasii sunt elogiati pentru patriotismul, sinceritatea sentimentelor si entuziasmul lor. Preluand o imagine din Vasile Fabian Bob:"S-a intors masina lumii, cu voi viitorul trece", Eminescu sugereaza ca momentul prezent reprezinta un regres fata de trecut, ca "Epigonii" rastoarna ordinea fireasca a timpului. In timp ce inaintasii erau posedati de nobile idealuri, (sant=sacralitate), contemporanii mimeaza doar valori autentice:

"Noi carpim cerul cu stele, noi manjim marea cu valuri". Inaintasii sunt elogiati pentru vizionalismul lor:

"Ati visat zile de aur pe-asta lume de amar" care lipseste contemporanilor.

Versul, "Moartea succede vietii, viata succede la moarte" exprima ideea trecerii timpului si implicit a lumii, succesiunea ciclica a vietii si a mortii, generand pesimismul poetului si convingerea ca lumea e lipsita de orice sens:

"Alt sens n-are lumea asta, n-are alt scop, alta soarte".

In strofa penultima poetul defineste cugetarea:

"Ce e cugetarea sacra ? Combinare maiestrita Unor lucruri nexistente; carte trista si-nalcita, Ce mai mult o incifreaza cel ce vrea a descifra".

Scopul cugetarii, acela de a descifra semnele existentei, este supus zadarniciei.

Poetul defineste poezia: "Voluptos joc cu icoane si cu glasuri tremurate", joc cu imagini si sunete. Poezia are menirea de a transfigura realul: "Strai de purpura si aur peste tarana cea grea".

Concluzia poeziei e una pesimista : "Toate-s praf... Lumea-i cum este... si ca dansa suntem noi". Ideea identitatii indivizilor cu lumea provine de la Schopenhauer.